

Debrecen 1869
67-73. n. sz.
a hírből

1869.

57. szám.

Szombat, szeptember 18.

Előfizetési árak:
Helyben
Félévre 6 frt.
Három hónapra 3 „
Postán küldve:
Félévre 7 frt.
3 hónapra 3 „ 50 kr.
Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecseyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Terjedelmes és többszöri hirdetés alkusz szerint
Nyitótér: 15 kr. soronként.
Egyedül: minden bejegyzésért kőfőn 30 kr.

Előfizethető helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébtől a postahivatalok útján.

Mit várhatunk a kormánytól a bankügyben?

○) Több ízben állítottuk már, hogy a mi kormányunk intézkedései félrendszabályokból állanak.
Már a parlamentáris kormányzat alkalmazása ábcézájának kezdőbetűje is félrendszebálya mutat; mert a nemzeti kormányt a közös ministeriumtól s osztrák delegatiótól tette függővé.
Tekintsünk végig azon törvényeken, melyek e kormány alatt hozattak; mindenütt félzségekkel, s a nemzeti függetlenség ellenében kirívó ellentétekkel találkozunk.
Az ország politikai épsége is szenved Fiume s Dalmátország be nem kebelezése miatt, s Erdélyországnak mintegy külön országképen kiszakítása, az unió helyre nem állítása miatt.
A katonai határőrvidék nem is félig, hanem csak egy kis részben szándékolattik a polgári alkotmány keretébe foglaltatni.
A hadsereg egy része német lábón hagyatik, míg a honvédség szervezése körül csigaléptekkel megy az intézkedés.
A közvetett adók rendszere a bachkor-szakbeli lábón hagyatott.
A helyett, hogy a tökéletes politikai jogegyenlőség törvénybe ígattatott volna, csak az izraeliták egyenjogosítására és a nemzetiségek nyelvkérdésére nézve történt intézkedés.
A kereskedelmi s iparkamarák elnökeire nézve, a szabad választási jog megszorításával, fenhagyatott a ministeri megerősítés kiváltsága.
A pénzügy körül, a pénzveretés kérdésénél a magyar bankjegy kibocsátás kérdése tökéletesen mellőztetett.
A magyar ezredek hazajövelele iránt évek során sem tapasztaltunk erélyes intézkedést.
A dézsmágy mellett a királyi kisebb haszonvételek megszüntetése és kárpótoltatása kérdése megoldatlan hagyatott.
A törvényhatóságok kérdése — egy részének, a birói jogkörnek az egészről kiszakításával, — külön megoldásra hagyatott fen.
A nádorválasztás elhalasztása mellett, e fontos állás szervezése körül maig sem tettezt intézkedés, — s így a törvény azon rendelete, mely szerint a nádori méltóság jogkörének törvény által kell szabályoztatni, teljesítetlen maradhat örök időkig.
Ezen előzményekbeni eljárásból tanúságot merithetünk a jövő intézkedésekre is.
Most a nemzet akarata, az összes hazai sajtó tolmácsolása szerint, önálló nemzetibank felállítására körül nyilvánítt.
Várhatjuk-e, hogy e kérdés a közkivá-nathoz és az ország érdekeihez képest fog megoldatni a kormány által?

Nem.
A kormány e kérdésben maig hallgató politikát követ.
Nem kételkedünk, hogy lesz kibúvó ajtó elég.
Nem hiszszük, hogy a kormány az önálló független hazai kormány kötelessége tudatának és gyakorlásának színvonalára merjen állani.
Az osztrák nemzeti bank kiváltsága még 7 évre terjed.
Aztán meg a nemzettel biztosított, állam- és váltópénzjegyek kiegyenlítése elintézetlen.
Ilyféle mentségekre vagyunk elkészülve előre is.
Szóval a kormány kötöttsége, függése itt is ki fog tűnni.
Pedig sehol sincs megírva, hogy egy nemzet ne volna jogosítva önálló bankot állítani.
Ha az arany- és ezüst pénz veretése joga — a törvény szerint is — illeti az országot: hát a papírpénz kibocsátásához nem volna-e jogosultsága?
De félnek az osztrák érdekek szempontjából, hogy a sok osztrák bankó, melyek egy részének semmi ezüst-arany alapja nincs, a felállítandó magyarbank által nem fog elfogadtatni és kifizettetni.
Természetesen, hogy nem fognak.
Hiszen 380 milliót tevő állam- és váltópénzjegy akármely bankot is tönkre juttatna, ha azt mindenki beváltatni akarná nála.
Hát az osztrák nemzeti bank kifizette-e a mi 184%-ki magyar bankjegyeinket?
Ugy-e, hogy nem?!
Sot a magyar bankjegyek ezüst alapja is Bécsbe vándorolt.
Kiki tehát kapargasson magának.
Meg él az a magyarbank; csak fel kell állítani.
Azt fogja mondani a magyar, a mit a huszár mondott: uram, nem kívánom, hogy engem segíts, csak a németet se segítsd!

Ujdonságok.
— A utcza i iskolákban tanuló fi-növendékek vizsgái e hó 15—16-kán tartattak meg, szép eredménnyel; azonban a tanulók száma igen megsaporodván az ingyen iskoláztatás behozatalával a tanítók csak nagy fáradtsággal vergődhettek a kívánt eredményre.
— A helybeli „Kereskedő ifjak önképző egylete“ több magyar és német politikai lapot, megjelenése után egy nappal jutányos árban átenged. Ez iránt értekezhetni Érseky Lajos egyleti könyvtárnokkal.
□ **Felhívás.** A honvédegyleteknek fentartása mindaddig míg az 184%-ki honvédek erkölcsi elismerése és az arra szorultaknak országosan leendő ellátása iránti

gondoskodás be nem következik, az országos honvédegyülés által elhatározatván, miután egyletünknek ugy az országos központi választmány költségei, mint saját elkerülhetlen kiadásai fedezhetése tekintetéből pénzre van szüksége, mely nélkül fen sem állhat: az egylet minden rendű tagjai felhivatnak, hogy tagsági illeteiket egyleti pénztárnok Fábry Ferencz urnál legkésőbb f. évi nov. 1-ső napjáig befizetni siessenek. Kelt, Debreczenben a honvédegyületnek 1869. szeptember 16-én tartott rend. közgyűléséből. Kacsokovics Iván, elnök.
* **Három egyszerre.** A napokban Kiss Andrásné nevű szegény aszszonynak a burgundia utczában három fiu gyermeke született. Mind az anya, mind az uj világpolgárok jó egészségnek örvendenek.
— **Ócsváry Ede** Fiumében fog időzni a jövő tavaszig, annak észlelése végett hogy mi az oka annak, hogy a tengerparti lakóknál nem uralkodik a mellbetegség — hektika — míg az alföldön legnagyobb mértékben pusztit.
— **Fektér Ferencz** színházunk tanoristája igen előnyös szerződési ajánlatot kapott a pesti német színházról, mi 1 éven át majdnem 100 frt többletet tett ki; azonban miután Fektér ur még színházunkhoz a jövő tavaszig szerződésileg kötve van, az intendaturának sikerült oda hatni, hogy e szerződési időt F. ur még itt fogja tölteni. Nem is tudjuk minő lett volna operának, ha még e jeles képzettségű és valjuk meg még mindig szép erőteljes hangú s nagy repertoírral bíró énekünket is elvesztettük volna.
— Azon erdélyi ifjak egyike, kikről lapunkban említés téve volt, felszólalásunk folytán mindjárt másnap alkalmazást nyert a derék emberbarát Harsányi Gábor tanácsnok házában. Így már csak egyik számára lenne minél előbbi elhelyezésre szükség.
— **Katonai gyakorlatok.** A hét több napjain a pécsi lapon városunk alatt katonai gyakorlatok tartattak, s az ott jelenvolt szemlélők igen elismerőleg nyilatkoznak a csapatok ügyes mozdulatai felett, amint halljuk ma este valamelyik órában a lármadob fog megveretni, mire az összes helyőrség fegyverben indul ki a gyakorlati tere, s az éjt ott tölti.
— A szüreték idejét minden kertre nézve még nem közölhetjük, mert a hatóság még nem határozott. Bizony pedig kár vele késni.
— Az ujonczozás még ma sem lesz bevégezve, a Debreczenre eső 119 illetékből alig ha 1/3-ot fog az első korosztály fedezhetni. Ma még mindig az első korosztály járta. Eddig valami 70 találtatott alkalmasnak.
— Az első magyar kölcsönös állatbiztosító társulat egyik igazgató tanácsosa Löwenberg Jakab Debreczenben, van megbizva e társulat vezérigynökségével. E társulat valódi jótétemény lesz nem csak egész hazánkra, de különösen városunk és vidékére, mint ahol a foglalkozás egy főágát az állattenyésztés képezi. Löwenberg J. ur gyakorlati ismeretei a biztosítás terén, valamint üzleti szilárd hitele azt engedik remélni, hogy e társulat ügye városunkban a legjobb kezekben van letéve.
— Szép Sándor kalapraktárában egy jó családból származott ifju, ki a könyvvezetéshez is ért, fizetés mellett alkalmazást nyerhet.

= A magyar észak-keleti vasút munkálatai igen gyorsan haladnak előre. A sínek és más egyéb szükséges eszközöket már jó darabig mozdonny szállítja, s a sínek lerakása igen gyorsan gépezettel történik.

= Ma tartatott a debreczeni vegyes bíróságnál az első nyilvános tárgyalás a temesmegyei Kudrica mezőváros határában levő hegyi szőlők dézma váltásági ügyében. Referens Szűcs István ur volt.

A debreczeni daleylet ügyében.

E lapok 50. számában a daleylet kormányzó választmányához a daleylet „több volt tagja” azon fölhívást intézte, hogy a közlegő közgyűlésre módosított új rendszert terjesztesen elfogadás végett, miután a daleylet egy idő óta nem úgy működik, mint azelőtt; remélik az egylet tagjai, hogy ha az ily rendszer vagy átalakulás létrehozatik: városunk polgárai örömmel fognak ezen daleyletbe lépni, különösen ha jó és népszerű karnagyról, s az alelnök mellé oly igazgatóról is leendő gondoskodva, ki szakértő legyen, s a tanórák alatt jelen lenni tartoznék.

Kétséget nem szenved, hogy daleyletünk nem áll a kívánalom azon fokán, mit töle több évi lételet tekintve várni lehetne, s őszintén megvalómlom, nekem sem válik nagy örömmre oly daleylet elnöke lenni, mely előrehaladás helyett, pangásnak indult. Mi e pangásnak oka, miért hagyják el az egyletet a régi működő tagok, miért nem tartják meg a saját maguk által behozott belszabályokat a gyakorlatokról elmaradó működő tagok irányában? nem itt van helye fürkésznii; de annyi mindenesetre áll, hogy maguknak a tagoknak kellene a szabályokat és rendet megtartani, miután őket arra sem az elnökök, sem a választmány nem kérészeríthetik; ha pedig maguk meg nem tartják, az összetartó kapocs magától felbomlik.

Ha a „volt tagok” ezen rendhiányon, pangáson segíteni, javítani remélnék, lépjenek be ismét az általuk elhagyott egyletbe: s miután tapasztalásból tudhatni, miszerint átalakítás, rendszer módosítás számos tagu gyűlésben nem fogalmazható, s csak is úgy tárgyalhatatik, ha már előkészítő munkálat nyújtatik be hozzá: sziveskedjenek tervjavaslatot adni a választmányhoz, mely azt alaposan megvitatván, véleménye kíséretében adná be a közgyűlésnek.

Hogy daleyletünk reformjára nézve kell valaminek történni, s ha nem történik, jobb lenne kedvezőbb viszonyok elővetkeztéig feloszolnia, azt én is érzem, én is állítom; — annálfogva, kik annak fenállását ohajtják s megmaradása mikéntjéről bizonyosan gondolkoztak is, nemcsak a helybeli daleyletnek tesznek hasznos szolgálatot, ha említetttem módon kimerítő tervjavaslatot nyújtanak be a kormányzó választmányhoz, hanem az által a neuzeti dal és zene érdekét s előrehaladását is előmozdítandják.

Debreczen, szept. 17. 1869.

Komlóssy Imre,
a debr. daleylet elnöke.

— (Egy amerikai ban letelepedett hazánk fia levele ből.) Jóvából. T. szerkesztő ur! Kedves testvéremtől Varga Ferencztől, ki a halhatlan „Tompa” szerint.

„Messze, messze van! kinek hajója már
A boldog világ előtt rég horgonyt vetett,
Kiben, mert itthon fáj, ott is fáj a kebel,
„Szívet cserélve, midőn hazát cserélt.”

egy levél érkezett a napokban hozzám, melyből érdekesnek tartok némelyeket ön lapja hasábjain közölni.

A bíróságok, fohivatalok kérdésében így ír:

„Itt Jóvában csupán 11 United States supreme bíró — egyesült állami legfelsőbb bíró — van élethosszaságra kinevezve az elnök által, kik a senatus által erősítettnek meg, s ezt is oly veszélyesnek tartjuk, hogy rövid időn ezt is eltörölnödjünk; választani fogjuk őket meghatározott időre. Egy megye itt 16 kerületre van felosztva; minden kerület választ két békebírárt két évre — fizetésök semmi, csak midőn el vannak foglalva napidíjat huznak; 11 megye van egy kerületbe foglalva, a népesebbek közül kevesebb, s egy kerületnek egyetlen egy bírása van. Ez évenként kétszer törvényszéket tart, négy évre van választva; ha a fél kívánja esküdtzők

ítéli el az ügyet, ha a feleknek tetszik, a bírómaga. — Innét a legfelsőbb törvényszékhez lehet fölbevezni, mely hat tagból áll, s 6 évre választatik. Ez az egész bírói személyzet!

A statusnak van egy kormányzója, ki két évre választatik, alkormányzója, ki a senatus elnöke, egy secretary of state — államtitkár — és segédje; egy pénztárnok és segédje, egy auditor és segédje; egy status főügyvéd; egy iskola főfelügyelő s segédje; s egy register of the State Land office. Ez az egész status hivatalnokainak személyzete.

Minden megyében van egy adószedő (pénztárnok) egy jegyző, egy auditor, s egy scherriff, ki a békét tartja fen, mind két évre választatnak. Ez egyszerű rendszer oly tökéletes, hogy bámulni lehet rajta.

Ha Washingtonba ir a legutósó polgár a kül vagy belügyministerhez, rögtön válaszol mint a nép hatalma alatt álló hivatalnok. 18 év óta vagyok Amerikában s még katonát sem igen láttam. Az egyesült államok kiterjedése ma 2.988,892 angol mértföld, az 1860-ki census szerint 31.430,199 lakóval, s összes hadserege 45,000 ember.

A nevelésről így ír:

Iskoláink szabadok, a vallás ügybe semmi beavatkozás. Ha tetszik, ezer meg ezer sektát lehet teremteni, ma ehhez, holnap ahhozcsatlakozik kiki, papját akként fizeti, a mint magok elhatározzák, a tanító közösből fizettetik, egyetemekben, nagyobb iskolákban, városokban: 2000 pfrtól 6000 pfrtig, vagy 3000 dollár, — férfi, nő egyiránt; nem a faj, hanem az értelem fizettetik.

Az adózás érdekében továbbá így ír:

A lefolyt háborúból még fen áll kétezer-negyszázmillió dollár adósságunk, s chez én egy centtel sem járulok, mert csak az fizet, kinek jövedelme — lehuzva kiadásait — meghaladja az ezer dollárt. A statusnak minden kiadására 2 és 1/2 millt, (egy centnek tizede) egy millt a megyei kiadásra 4 millt, iskolai közcasszába 2 millt, hidakra 3 millt fizetünk, ez az egész adónk. — Ezen felül magunk adóztatjuk meg magunkat, a mint tetszik, iskolaház építésére, fenntartására s a tanító jobb fizetésére. — Vagyonunk fele értékre becsültetik, sőt ennél is kevesebbre, így ingó marháink is.

Itt minden ember egyenlő a törvény előtt, mindeuki választó, ki élte 22-ik évét elérte, s választható hivatalra is. A fekete, ki hat év előtt még rabszolga volt, ma már választó polgár, s ha arra való, s a többség úgy akarja viselhet hivatalt is.

A dicső költő szavaival zárom be közlésem:

„Szívem kedveltje élj boldogan!
Eros légy, ha még is bánat megrohan,
Mert hosszú hervadás emésztí azt a fát,
Melyet nagy korában, más földbe tesznek át.

S midőn hazánk fölé a vándormadarak
Hazádnak partiról majd vissza szállanak,
Küldj tőlük, a mit mi neked nem küldhetünk,
Reményt, enyhületet, s örömtavaszt nekünk.

Isten velünk! Debreczen, 1869. sept. 17.
V. L.*

A debreczeni kereskedelmi s iparkamara véleménye az ipartörvényjavaslat tárgyában.

Nagyméltóságú magyar királyi földmivelési ipar és kereskedelmi minisztérium.

(Folytatás.)

5-dik szakaszra:

Az ácsok, kőmivesek, építészek és kéményseprők által, a bejelentésen felül, kimutatandó szakképzettség igazolása következő feltételekhez volna kötetendő.

1. Az ácsok és kőmiveseknél:

*) A „Hon”, „Ellenőr”, s a „Magyar Ujság” és az „Alföldi Hirlap” t. ez. szerkesztőit e sorok közlésére honfui tiszteltet, s bizalommal kérem. V. L.

A helyes írás, olvasás, és számolás bírásának a rajzolási jártasságnak, a használtabb épületi, illetőleg tető-szerkezetek ösmeretének, és ezeknek gyakorlati kivitelérei képességnek, hiteles igazolása.

2. Az építészetnél:

Az építészet gyakorolhatás csak oly egyéneknek volna megengedendő, kik az építészeti tudományok kellő ösmereteivel bírnak, és gyakorlati ösmereteiket legalább három évig nagyobb-szerű építmények mellett, — ha bár mint építész irodai tagok is, — lehetőleg gyarapították.

3. A kéményseprőknél:

A tanuló éveknek bevezésén kívül, teljes igazolása annak, hogy mint segéd a mesterség gyakorlásában legalább három évet becsületesen eltöltött, és hogy az írás, olvasás és számolásban kellő jártassággal bír.

6. szakaszra:

A hatodik szakasz kimondja, miszerint azon üzlettelepek, melyek veszélyesek, vagy az egészségre nézve ártalmas hatásúakká, vagy alkalmatlanná válhatnak, bizonyos előre becsüött bizottsági tárgyalás után, csak hatósági engedély mellett állíthatók fel; hogy mely üzlettelepek tekintendők azonban veszélyeseknek, vagy az egészségre ártalmasaknak, annak elhatározását későbbi kormányrendeleteknek tartja fen.

Tagadni nem lehet, hogy az itt a közönség érdekeinek megóvása tekintetéből felállított elv helyes; mert végre is egy rendezett államban a lakosságot egyesek önkényének feláldozni nem szabad, kik esetleg a közönség legnépesebb részének kellő közepére is állíthatatának oly üzlettelepet, mely a szomszédokra nézve ugy egészségi, mint vagyoni tekintetben szélesebb körben is veszélyessé vagy alkalmatlanná válhatnak. Az ily vállalatok felállíthatásának állami szempontból hatósági engedélybezi kötése nemcsak méltányos, de igazságos is.

Azonban kötelességének ösmeri ezen kereskedelmi és ipar kamara kinyilatkoztatni, hogy e szakaszban hiányzik a törvény főkelléke: a szabotosság.

Abbeli intézkedése ugyan is, mely a kérdéses üzlettelepek felállíthatásának engedélyezését feltétlenül hatósági egyéni belátásra bizza, oly általános, hogy ez által ismét csak a hatósági jó-naklítás, vagyis önkény állíttatik föl törvényként, és számtalan visszaéléseknek gazdag kufforrása nyitattik meg; ez pedig a törvénynek sem célja, sem feladata nem lehet.

E baj tehát orvoslandó a szabotosság által, mely, tekintve közigazgatási és törvényhatóságainknak, melyek a törvény magyarázatával leendnek megbízva, — általában ösmeret némely vidékeink a kéz- és műipar iránt uralkodó ferde nézeteket, még sokkal kívánatosabb, mint más műveltebb, az ipar terén előhaladottabb nemzeteknél.

De nem mulaszthatja el ezen kamara, tiszteletteljesen kinyilatkoztatni, miszerint aggodalommal tekinti e szakasz azon intézkedését is, mely annak elhatározását, mely üzlettelepek tartoznak a veszélyesek ártalmasok, vagy alkalmatlanok közé, későbbi kormány rendeletek általi intézkedésnek bocsátja alája; mert miután a törvény módosítása, megváltoztatása, vagy kiegészítése alkotmányos országban a törvényhozó-testület jogköréhez tartozik, annak rendeletekkel kiegészítését, alázatos véleménye szerint, az alkotmányosság elveivel ösze egyeztethetőnek nem látja.

E szempontból kiindulva, a kamara ohaj-tandónak vélné, hogy a törvényben mindazon üzlettelepek, melyek veszélyeseknek, vagy alkalmatlanoknak tartandók, és azon általános feltételek, melyek mellett valamely üzlettelep felállíthatására kért engedély a hatóság által meg nem tekadható, szabatosan elősoroltassanak.

8. §-ra.

A hatodik szakaszról előadott indoknál fogva hasonlóan kívánatosnak véli a kamara a törvényben pontos előszámálását azon üzlettelepeknek is, melyek tárgyalására a tőszomszédokon kívül a távolabbi szomszédok szinte meghívandók. (Folyt. köv.)

Fővárosi értesítő.

* A honvédelmi ügyéséghöz intézett ama kérdésre, ha vajjon a honvédhadseregnek alkalmazott kath. lelkészeknek is le kell tenni a szokott katonai esküt: fentemlített ügyéséghoz igennel válaszolt.

* A honvédelvasságot illető újból kidolgozott oktatási szabályzat már elhagyta a sajtót, s az, az illető parancsnokságokhoz már meg is küldetett.

* Budán egy éjeli esavargót esiptek el, ki az elkéssett emberekre látszott leselkedni. El-

Debrecen 1869
67-73. sz. sz. sz.
a hírből

fogatásakor egy műszert dobott el magától, melyet az utonállók, áldozataiknak szájára illesztettek, hogy segélyért ne kiálthassanak.

* Bercezik Árpád új vígjátékát a „Kunruccok Versaillesben” a nemzeti színház dráma-bíráló választmánya előadásra elfogadta.

* A „Magy. Áll.” kinyilatkoztatja, hogy a Szab. Egyh. ellen sajtópert indít.

* Fürst német színgazgató a budavárosi tanácsnak azt az ajánlatot tette, hogy a népszínházat a téli időny tartamára bérbé veszi. Bravo! ugyan hogy tetszenék ám akkor a homlokaton díszelgő jelmondat: „Hazafiság a nemzetiségnek”?

* A fővárosba néhány angoltiszt érkezett, kik részt fognak venni a még néhány napig tartó nagyobb gyakorlatokon.

* A Jókai új regénye illusztrációkkal fog megjelenni, a rajzokat Jankó készíti majd hozzá.

* Az esküvők a napokban mondott először sújtó ítéletet magán rágalmi ügyben. Vádló: Vlicsek Miklós pápai építész, vádlottak Magyar György és társai, kiket a sajtóbírósi hatáskörrel bíróságra, 150 ft bírságra és 60 ft. perkoltságra ítélt.

Pesti röppentyűk.

(Szept. 17-én.)

Csak igaz marad az a régi magyar közmondás, hogy: „A szeg kiüti magát a zsákból!”

A bécsi urak úgy látszik már minden bokorzörrenéstől remegnek s még a közös-ügyes honvédségnek sem akarnak puskát, meg szuronyt kezébe adni, mert félnek, hogy bajt okoznak azokkal. Jó nekik már t. i. a honvédeknek mézes kard és mézes puskák is. Elég ha piros nadrágot és kék reggeli pongyolát kaptak, aztán meg fűzős topánkát.

Hiszen kiadnák ők azt a Wernld-féle 60 ezer darab fegyvert is, de hát annak a nomád életű, kűnt sátorozó szittyá népnek nincsenek raktárai s ezek a fegyverek nedves helyen nem tarthatók mert hasznavehetlenné válnak! Hogy azonban a honvédség is elmondhassa, hogy látott szemével már olyan hátultöltő puskát is, isten neki vagy 6000 darabot leküldenek a jó bécsi urak a többire nézve pedig: „Óiba szöke!” a magazinba. Majd jó lesz a cserepárokak.

Kiváncsiak vagyunk rá rettenetesen, vajjon hogy oldja meg feladatát gr. Andrássy a honvédelmi miniszter! s lesz-e raktára a szegény nomád népnek, hová fegyvereit berakhassa?

Argus-szemek mire ki nem terjesztik figyelmeiket!

Némely honvédtisztnek sehogys sem fért fejébe, hogy esik az, hogy ők magyar honvédtisztek s kardbojttukon a mesebeli madár a kétfejű sas pompázik, s kezdtek lefejni a kardbojtról. A magyar honvédelmi ügyészség azonban ezt észrevette s figyelmeztette a tiszturakat, hogy ez szabályellenes s viseljenek olyan kardbojtot, melyen rajta van a...

Talán a haza címere? Nem! hanem a kétfejű sas!

Nem is csodáljuk, ha a honvédség a más tollával nem szeret ékeskedni, kivált oly sas tollakkal, melyeket nagyon megtördelt az északnyugoti egyfejű sas alig pár évvel ott a Podiabradok földén — Szadovánál.

A haza védőit talán egy kis nemzeti cimerez, is megillethetné jelvény gyanánt a kardbojttján.

Belföld.

* A kolozsvári löverseny, e f. évben is szept. 24 25 és 26-ára van kitéve, az ottani versenyegylet választmánya által. Midőn ezt közléstesszük, nem mulasztatjuk el megjegyezni, hogy a kolozsvári és debreczeni löversenyek közti szünetelés csak néhány napig tart, mely körülmény vagy az egyike, vagy a másikra szolgál hátrányul, miután a versenylovak tulajdosainak nem igen lesz kedvük elrontani ily rövid pihenés mellett futó paripáikat. Ohajtandó volna, hogy jövőre e bajnok más határidő kitévése által eleje vétetnék.

* Viskan az ujonnan épülő városház építési költségének fedezésére műkedvelői előadás tartatott. A játékot tánczvizgalom követé, melynek akkor lett vége, midőn a hajnal már pirkadni kezdett.

* Oláh József debreczeni zenekarával N.-Váradra rándult át, hol is szép számmal látogatták zenestélyeit.

* Egy vinczellér N.-Váradon a vasut mellett részegeskedvén, neje abban akadályozni akará, hogy keresményét ne dorbéjolja el, miért

is az elázott ember ingerültségbe jött és a szegény asszonynak kést szurt keblébe, ki azonnal szörnyet halt. De a részegségében vadállattá aljasult gyilkos, még egy új döfést tett a hullán és aztán valami csonkítást is követett el rajta. A brutális szörny elfogatott és méltó büntetését bizonyára elveendi.

* Szentesen egy embert felakasztva találtak, kiről azon balhiedelem terjedt el, hogy előbb agyonveretett s a felakasztás másik kéz által történt.

* A fehér-almási bucsu alkalmával Szabadkának egy jobboldali városi képviselője, a Dunába ugrott. Ezen szerencsétlen a követválasztás óta örültségben szenvedett, rögeszméje levén, hogy a balpártiak földjét szétosztják. Lám mit szül a fanatismus?!

* Nagy Peterdről egy brutális tetteről értesítik a „Hon“-t, mely tanusítja, hogy ha eljön is a népnevelés országa, sok helyen messze van a nép attól, miszerint belássa annak üdvös voltát. Simon György ottani földműves ugyanis, saját fiát az iskolából a padok közül fölének fogva kiránczizálta, lóhajtó ostorral végig verte s hazáig korbácsolta; azután a rákövetkező napon, midőn fia újra iskolába akart menni, lovai mellé kötözte és vágatva nyargaltatott végig falujokon az egész nép megbotránkozása közt. És ugyan hát miért is e kegyetlenkedés? — mert a fiu szeret tanulni.

Külföld.

(Eredeti levél.) Florencz, szept. 13.

Tisztelt szerkesztő ur!

A fiumei öröm és élvezetteljes napok alatt, valamint onnan elutaztunk óta a sok meglepetés és az előforduló még nem látott tárgyaknak újdonsága annyira lekötötték figyelmemet, s annyira elfoglalva tartottak, hogy azótai hallgatásom nem tulajdonítható ok nélküli mulasztásnak.

Most Flórenczből, az Olasz királyság e fővárosából, a képzőművészetek e kegyetes emlékü hazájából tudósíthatom ön időm rövidségéhez képest néhány sorban az azóta történetekről.

Fiuméből Velenczének vettük utunkat; megvallom fájdalmas szívvel váltunk el azon derék polgároktól, kik bár ajkukon az olasz nyelv rengetes szavait hordozzák is, de azért szívvel lélekkel oly jó magyar hazafiak, hogy sok honböldgítő jobboldali magyarnak juttathatnának a feleslegből. De mit is beszélék én itt felesleget, hisz ezt a mi kedves magyar hazánkat nem is lehet talán érdeme szerint eléggé szeretni. — Elutazásunk a Lloyd egyik gőzösön történt, s hogy a háborgó tenger moraja, a beláthatlan víztökök, minő behatással voltak ránk a homokbuczkák vízhez nem szokott lakóira, azt hiszem azt leírni felesleges. Végre megérkeztünk a híres Velenczbe, mely ma már csak keserű parodiája a dogék híres és hatalmas városa egykori nagyságának, mely az akkor hatalmas Magyarbirodalommal oly gyakorta vívott harcokat a kis Dalmatia birtokáért. Majdnem három napot időztünk itt, a napnak legnagyobb részét gondolákon töltöttük, megtekintettünk minden nevezetesebb templomot és palotát, a Szent Markus terét, s igen megalánk lepve, hogy Velenczében is Debreczen volt legnagyobb számmal képviselve az idegenek közt, mert majd minden nevezetesebb helyen találkoztunk a városunkbeliekkel. Egy-egy cicerone vezetett 7-8 egyénből álló társaságot. Polgártársaink nagy része ezóta már otthon lehet, de mi a mit otthon elhatároztunk, hát már csak meg is tartjuk, s beutazzuk a narancsok, a szép barnaszemű nők, s a híres festők, énekesek gyönyörű hazáját, csak egyet sajnálunk, hogy nem utazhatunk mindenütt szabad népek szabad földén, ha csak a pápa birodalmát valahogy át nem ugorjuk vagy repüljük, a mi pedig lehetetlen, mert sem a hét mérföldet lépő varázspapucsot, sem szárnyakat nem hoztunk magunkkal, így hát Rómát is meglátjuk, — csak valahogy megne tudja az a sok barát, hogy debreczenivastag nyaku kálomisták vagyunk.

Majd el is felejtünk; Kossuth apánkkal Velenczében nem találkoztunk, pedig a volt a híre, hogy ide jön, és itt fogadja el a nála tiszteletket tenni akaró honfiakat. Így már majd csak Turinban, vagy a mint itt mondják Torinoban fogjuk meglátogatni.

Bánki, Gálócsi, Vértessi Velenczég utitársaink voltak, ezek innen egyenesen Turinba mentek onnan aztán haza. Mi csak majd a hó vége felé érintjük Turint. Az olaszországi utazásra csak Beke Mihály tart velem, s 100 francért váltottunk az összes Olasz vasutakra szóló körkártyát, melylyel egész Nápolyig mehetünk 40 napig s onnan vissza. (Az egyházi államban még külön 50 francot kell fizetni.) Itt Flórenczbe két napot töltünk, innen Rómába, aztán Nápolyba utazunk

hol Pompejit is meglátogatjuk. Visszafele Rómát újra érintjük, aztán Livornón, Genuán, Milánón át Turinba.

Utunkat hazafele Genfen és Münchenen át veszszük, s Bécsben is időzünk pár napot, De ha is zárom leveletem, mert a társaság és a cicerone várnak. Rómából és Nápolyból újra írok. Addig is isten velünk. Harsányi Sándor.

— Olaszországból alig lehet hallani egyebet mostanában, mint beperlésekről szóló híreket. — Garibaldi veje Canzio ellen, ki jun. 22-ke óta van már vizsgálati fogságban, a genuai törvényszék által a király elleni merénylet czimén indított kereset. Ugyanezen vád alatt áll Canzionak Alesandriában fogva levő 10 barátja. — Ezek közt a genuai il Doverre lap főszerkesztője, Pozzi ügyvéd, Ptrocchi orvos. Cairóli hírneves olasz honfi f. hó 11-én Belgriteban meghalászott. — Azon sebben halt el, melyet a pápai zuávoktól 1847-ben a Gloria Villában kapott. „Mégis győzni fogunk, s bevonulunk Rómába!” ezek voltak utolsó szavai.

— Napoleon ismét egészséges, legalább így írják a francia hivatalos és félhivatalos lapok, a ennek bizonyítására legközelebb egy sétatokcszás s boulognei erdőn keresztül van kilátásba helyesve. A biarritzai utazás úgy látszik szöba sem jö többet. A császár e hó végeig orvosai tanácsára St. Clouban marad. Vannak olyan lapok, melyek a császárra azt is rá fogják, hogy Caesar élete folytatásának megírásával foglalkozik. — De ezt már csakugyan nem hisszük, mert a betegség folyamata alatt felmerült aggodalmak sokkal inkább elfoglalhatják a családja jövőjével nagyon sokat gondoló császárt, mintsem oly dolgokra is jutna ideje, melyekkel csak nyugodt kedély-állapotban lehet foglalkozni. Ezzel pedig Napoleon ezuttal aligha dicsekedhetik.

— Cubában a legújabb hírek szerint a forradalom mindinkább terjed. A felkelők erősítéseket kaptak. A spanyol fővezérség ismét változott a szigeten. Baltameda lépett a fővezérségre, s azon rendeletet kapta, hogy a felkelést novemberig, a midőn az amerikai congressus össze ül, minden esetre elfojtsa. Havannában a kormány azon nyilatkozatot tette, hogy Spanyolország soha sem fogja elismerni Cuba függetlenségét és elszakadását. A „France” szerint Primnek párisi utja a cubai ügygyel van összefüggésben.

— Napolen Lord Clarendont szept. 16-án fogadta.

— Londonba a nyugotindiai postával azou hír érkezett, hogy Peru elnöke a Cubaiakat elismerte hadviselő hatalomnak.

— A Cuba szigeti nehézségek a washingtoni kabinettel közel állanak a kiegyenlítéshez.

— Lord Palmerston neje szept. 11-én 83 éves korában meghalt.

Legújabb

— Bécs, szept. 17. A hadügyminiszter Gallicziába utazik, hogy a prizmizli vonalat Miskolczig szemügyre vegye.

— Bécs, szept. 17. A Vlkssfrdnak távirják Genfből, hogy gróf Beustot oda várják, ki is Couchyben Gortsakoffal fog értekezni. Oroszországgal szövetségkötés forog szöbän.

— Florencz, szept. 17. A Lombardia tudni akarja: „az olasz követ Berlinben megkérdezett, hogy mennyiben fogja Olaszország a hannoveri királynak a braunschweigi hercegi trónra netaláni jutását pártolni.

Köszgazdaszat.

— (E.) Debreczen, szept. 18. Piaczunkra több szekér élet s tengeri hozatott, nem volt kapós, leginkább a tengeri talált vevőre, az árak köblönkint: buza 7 ft 60 — 8 ft, kétszeres 6 ft 40 kr, rozs 5 — 5 ft 10 kr, árpa 3 ft 80 — 90 kr 4 fr, zab 3 ft 20 — 30 kr, tengeri 5 ft 50 — 60 kr, új csős tengeri is volt több szekérral, 1 jó szekér tengeri 40 — 45 fton kelt. — Az időjárás derült, őszies. Az éjjel meglehetősen hűvös volt. Esőre nem igen van kilátás.

— Pest, szept. 17. Az időjárás igen hűvös és változó. A hőmérő +16°, a légsúlymérés 2'' 6''' — A gabnaüzlet csak kisebb mennyiségekre szorított, s igen lanyha volt. Buza 85 ¢-tos 4 ft 75 kr, 87 ¢-tos 5 ft 30 kr, 88 ¢-os 5 ft 50 kr, rozs alig fordul elő; árpa 72 ¢-tos 3 ft 5 kr, a kukoricza ára lejjebb ment.

Biztosítási ügy.

— F. hó 13-án „Az első magyar kölcsönös állatbiztosító társaság” helyiségiben (Erzsébet-tér 2. sz. a.) a nem rég kiküldött enquete bizottság beadta jelentését. Az eszközölt nyomozódásokból, valamint mindazon ipargyárosok tudósításából,

